

In de Munt hebben we een paar seizoenen geleden Giulio Cesare van Händel gezien, in de persoonlijke aanpak van Peter Sellars. Is dat een lijn die u verder wil volgen?

"Ik vond dat die opvoering van veel competentie en ook van verbeelding getuigde, maar ik wil wat anders. Sellars haalt het werk veel te veel naar zich toe. Hij ondergaat als regisseur geen verandering wanneer hij zich met barokopera bezighoudt. En dan heb ik het nog niet over zijn muzikale keuzes, die ik onverdedigbaar vind. Dramaturgisch gaat hij te reductionistisch te werk. Hij toont ons van de opera een versmalde lezing. Voor de regisseur bestaat de echte uitdaging erin het werk te laten spreken door zijn eigen inbreng. Regisseurs moeten zich tot op zeker hoogte kunnen wegcijferen. Dat vind ik zowel een esthetische als een ethische vereiste. Regisseurs moeten het werk meer kunnen laten zeggen, dan wat zij er zelf van begrepen hebben. Op dat punt bleef Sellars volledig in gebreke. Een voorbeeld van hoe het moet, was *Così fan tutte* van Luc Bondy. Zijn regie liet nog ruimte aan het werk zelf én aan de toeschouwer. Andere voorbeelden daarvan zijn de regies van Herrmann of van Chéreau. Bij hen vind je de juiste instelling. Ik hoop dat ik mensen kan vinden die van barokopera's een dergelijke interpretatie kunnen brengen."

Als u barokopera's programmeert, zult u dan het orkest van de Munt gebruiken?

"Ik ben niet dogmatisch, dus kan ik voor sommige werken het orkest best gebruiken. Voor Monteverdi echter ben ik radikaal: die moet op oude instrumenten. Ik wil die vraag geval per geval beantwoorden, met een voorkeur voor oude instrumenten, dat spreekt. In de eerste seizoenen wil ik vooral Purcell en Monteverdi laten uitvoeren. Wellicht kan ik ook een interessante produktie van een Lully-opera uit Parijs laten komen. Ik heb een voorliefde voor de zeventiende eeuw. In de achttiende eeuw verschijnt de categorie van het afgelikte mooie, en daar sta ik wantrouwig tegenover. Ik wil iets dat tegelijk mooi en sterk is, zodat het je helemaal overhoop haalt."

Wat is de positie van de hedendaagse opera?

"Ik heb uitgesproken voorkeuren: ik houd van Bergen Debussy. Ik vind dat Richard Strauss grote kwaliteiten heeft en ik voel veel voor Stravinsky. Sedert twintig jaar staat het begrip 'modern' en 'moderniteit' ter discussie. Moderniteit heeft vooral te maken met het vinden van nieuwe vormen. Als men dat vooruitgang noemt, begaat men, zo lijkt het mij, een grove fout. De kunst ondergaat een ontwikkeling en brengt constant iets nieuws voort. In de postmoderniteit krijgt het verleden weer een plaats. Ofschoon die idee me sterk bevalt, weiger ik echter aan te nemen dat de revalorisering van het verleden meteen een afwijzing van de toekomst in zich houdt."

Sommige postmodernen accepteren alles, alsof er geen criteria bestaan, als-

of we niet moeten kiezen. Dat kan ik niet onderschrijven. Wat mij boeit, is dat elementen uit het verleden kunnen worden gebruikt om de toekomst mee uit te tekenen. Als dat inderdaad gebeurt, moeten we echter dubbel voorzichtig zijn."

Hoe ziet u dat concreet?

"Ik zal een voorbeeld geven: ik wil graag een barokopera tegenover een hedendaags werk plaatsen. De barokopera moet een nieuwe context vinden. Uit die confrontatie met dezelfde stof, maar in een nieuwe vorm, moet de baroktekst een nieuwe energie putten. Het zal een dialoog worden tussen heden en verleden."

Eén van de grote moeilijkheden bij het hedendaagse repertoire is dat vele nieuwe opera's, die volstrekt valabel zijn, na hun creatie in het niet verdwijnen.

"Dat vind ik zeer frustrerend. Daarom wil ik nieuwe opera's co-produceren, zodat ze een tijd op het repertoire kunnen blijven en ook op verschillende plaatsen getoond kunnen worden. Coprodukties lijken me niet aangewezen voor een nieuwe *Traviata* of een Mozart, die toch al overal worden gespeeld. Maar voor nieuw werk lijken ze mij uitermate geschikt. Ik kan wel verklappen dat ik zeer graag de opera's van Berio op de planken zou brengen, al moet ik daar onmiddellijk aan toevoegen dat ik nog niet weet of ik die wens ooit zal kunnen vervullen. Ik constateer echter dat er internationaal heel wat in beweging is. Het is toch merkwaardig dat de English National Opera het volgende seizoen, buiten drie opera's van Mozart, uitsluitend hedendaags werk op zijn programma heeft staan. Dat wil zeggen dat ze daar zeventien werken uit de twintigste eeuw opvoeren. Ik denk dus dat we in de toekomst met Londen kunnen samenwerken. Voor alle operahuizen is het opvoeren van hedendaags werk momenteel een erezaak en ze krijgen er nog volk mee over de vloer ook. Daarvan hebben we trouwens, in de voorbije jaren, ook heel mooie voorbeelden gehad in de Munt. Sleur, traditie, consumptietheater, daar heb ik een hekel aan. Een Mozart, een Monteverdi moeten met dezelfde frisse geest aangepakt worden als een hedendaags stuk. Dat is de kern van mijn gedachte. U zult merken dat ik op dat gebied het beleid van Gerard Mortier wil verderzetten."

Johan Thielemans

La Clemenza
(Karl Ernst Herrmann
De Munt, 1982)
Foto Oliver Herrmann